

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Г.С.СКОВОРОДИ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ**

СИЛАБУС

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ВИХОВАННЯ

Шифр і назва спеціальності	011 Освітні, педагогічні науки
Назва освітньої програми	Освітні, педагогічні науки
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Цикл дисципліни	Вибіркові навчальні дисципліни за вибором здобувача
Шифр за навчальним планом	1.9

курс 2
семестр(и) вивчення III-IV
загальна кількість годин 120
кредитів 4
з них аудиторних 40
поза аудиторних 80

Харків – 2020 рік

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Силабус розроблений на підставі навчальної програми «Теорія і методика виховання», затвердженої на засіданні Вченої ради ХНПУ імені Г.С. Сковороди протокол № 4 від «30» червня 2020 року

Розробник силабусу: доктор педагогічних наук, професор Рибалко Л.С.

Силабус затверджений на засіданні кафедри педагогіки

Протокол від. “_28_” серпня 2020 року № _1_

Завідувач кафедри

доктор педагогічних наук, професор
Золотухіна С. Т.

2. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА НАЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІПБ викладача	Рибалко Людмила Сергіївна
Кафедра	педагогіки
Посада	Професор кафедри
Науковий ступінь	Доктор педагогічних наук
Вчене звання	Професор
Наукові інтереси	Акмеологічний аспект підготовки майбутніх фахівців до професійної самореалізації у освітньому процесі ЗВО
Навчальний корпус	В
Адреса	вул. Валентинівська 2
№ кабінету	315
Контактна інформація:	
e-mail:	akme15@ukr.net

3. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика навчальної дисципліни має сприяти формуванню у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти виховних компетентностей, котрі забезпечать успішне виконання ними обов'язків у освітньому процесі в ЗЗСО та ЗВО.

Здобувачі вищої освіти мають дотримуватись положення про академічну доброчесність ХНПУ імені Г.С. Сковороди:

<http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/buhgalteria/polozhennya.pdf>

Очікується, що роботи здобувачів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідання занять є важливою умовою навчання. Очікується, що всі здобувачі відвідують усі лекції і семінарські заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Допускається 1 пропуск з поважних причин, який не впливатиме на систему оцінювання. У будь-якому випадку здобувачі зобов'язані дотримуватися усіх термінів визначених для виконання всіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Здавати та захищати самостійні роботи у визначені терміни.

При невчасному здаванні та захисту завдань бали знижуються. Обов'язковою є присутність здобувача на підсумковому виді контролю.

За впровадження безсесійної технології оцінювання підсумковий контроль може здійснюватися без обов'язкового складання іспиту й відповідати рубіжному за умови, якщо здобувач набрав прохідну кількість балів (60 і більше) і не виявив бажання підвищити свою успішність шляхом складання іспиту.

У разі отримання оцінки «незадовільно» (35-59 балів) здобувач має право на два перескладання: перший раз – науково-педагогічному працівникові (лектору), другий раз – комісії, склад якої визначається на засіданні відповідної кафедри.

У разі отримання оцінки «незадовільно» (1-34 бали) здобувач зобов'язаний повторно вивчити дисципліну в наступному навчальному періоді.

Здобувачі, які за наслідками екзаменаційної сесії мають академічну заборгованість з трьох і більше дисциплін, підлягають відрахуванню з числа здобувачів університету. Здобувачі, які за наслідками перескладання мають хоча б одну заборгованість підлягають відрахуванню. «Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції)»:

http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/17_Polozhennya_osvintiy_protses_HNPU_2016.pdf.

4. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Пререквізити (Prerequisite): Розвиток світової та вітчизняної педагогічної думки (4 кредити).

Постреквізити (Postrequisite): Науково-викладацька практика (3 кредити).

Практична підготовка відбувається під час проходження науково-викладацької практики на 3 курсі в п'ятому семестрі.

5. ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Теорія і методика виховання» є: формування здатності здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (спеціальність 011 Освітні/Педагогічні науки) розв'язувати комплексні освітні проблеми в процесі написання наукової праці з теорії і методики виховання, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних знань і удосконалення вмінь виховної роботи в закладах загальної середньої освіти та вищої освіти.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

1. Сформувати у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (спеціальність 011 Освітні/Педагогічні науки) концептуальні та методологічні знання з теорії виховання та виховні вміння/навички, методи, необхідні для розв'язання актуальних проблем виховання у сфері освітніх інновацій;

2. Заохочувати зазначених здобувачів до критичного аналізу виховних тенденцій у світі та країні, виявляти та адекватно оцінювати причинно-наслідкові зв'язки, синтезувати нові та комплексні ідеї виховання молоді на засадах співпраці і партнерських стосунків;

3. Розвивати в зазначених здобувачів здатність до безперервного професійно-педагогічного самовиховання, сприяти розкриттю творчого методичного потенціалу у виховній роботі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Історія педагогіки як наука і напрям наукових досліджень» здобувач освіти повинен

опанувати компетентності:

ІК здатність на основі концептуальних методологічних знань здійснювати аналіз педагогічних явищ, процесів, конструювати нові цілісні знання, ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в науково-дослідницькій, педагогічній діяльності з урахуванням національного і світового досвіду;

ЗК4 здатність обґрунтовувати культурно-антропологічні смисли та ідеї Європи, питання інтеркультурної комунікації та антропологічного виміру мультикультуризму, а також національних традицій у контексті інтернаціоналізації та становлення культури суспільства знань;

ЗК8 здатність розуміти загальносвітовий і національний контексти розвитку вищої (університетської) освіти, ціннісні смисли та пріоритетні напрями реформування вищої освіти в Україні та враховувати їх у практичній діяльності;

ФК15 здатність розв'язувати складні комплексні проблеми в дослідницькій, інноваційній видах діяльності на засадах професійної етики; володіти вміннями розробляти наукові, освітні, грантові проекти;

ФК17 здатність критично аналізувати, самостійно та вільно орієнтуватися в змісті педагогічної інноватики, сучасних освітніх технологій, застосовувати досягнення в науковій та проектній діяльності й педагогічній практиці;

ФК19 здатність підвищувати рівень педагогічної майстерності, формувати індивідуальний професійний образ, виявляти лідерські якості, проектувати кар'єрне зростання;

ФК23 здатність організувати суб'єкт-суб'єктну взаємодію учасників освітнього процесу на засадах партнерських стосунків, формувати позитивні міжособистісні взаємини в студентському колективі, формувати корпоративну культуру й імідж ЗВО.

Результати навчання:

ПРН2 – аналізувати філософсько-антропологічні і культурно-антропологічні чинники; застосовувати філософські принципи, поняття і категорії для обґрунтування наукових і освітніх проектів, визначення соціокультурних чинників авторського дослідження;

ПРН5 – диференціювати різні типи наукових текстів, структурувати їх відповідно до існуючих вимог, прийнятих науково-видавничими спільнотами, коригувати з урахуванням вимог рецензентів;

ПРН9 – володіти педагогічною рефлексією для виявлення своїх ресурсних можливостей, побудови індивідуальної освітньої траєкторії, проектування стратегій саморозвитку і професійного зростання, освіти впродовж життя;

ПРН13 – критично оцінювати існуючі системи освіти і програми виховання, досвід професійних практик, представлених в історико-педагогічному дискурсі;

ПРН14 – здійснювати оригінальне історико-педагогічне/експериментальне/ компаративістське дослідження, оперувати різними методами й засобами дослідницької діяльності, прийомами збирання, систематизації та обробки інформації, інтерпретації отриманих результатів;

ПРН15 – застосовувати перевірені часом наукові положення представників світової та української педагогічної думки у власних дослідженнях і професійній діяльності, сприяти їх популяризації в суспільстві.

**ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА
ДИСЦИПЛІНОЮ
ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ВИХОВАННЯ**

(НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ)

Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН2 – аналізувати філософсько-антропологічні і культурно-антропологічні чинники; застосовувати філософські принципи, поняття і категорії для обґрунтування наукових і освітніх проєктів, визначення соціокультурних чинників авторського дослідження	Лекція з елементами бесіди, пояснення, дискусія, ілюстрація, самостійна робота	Спостереження, усне опитування, складання тестів, перспективне оцінювання
ПРН5 – диференціювати різні типи наукових текстів, структурувати їх відповідно до існуючих вимог, прийнятих науково-видавничими спільнотами, коригувати з урахуванням вимог рецензентів	Лекція з елементами демонстрації, евристична бесіда, диспут, самоаналіз, рефлексія, самооцінювання	Поточне і підсумкове оцінювання, моніторинг результативності освітнього процесу
ПРН9 – володіти педагогічною рефлексією для виявлення своїх ресурсних можливостей, побудови індивідуальної освітньої траєкторії, проєктування стратегій саморозвитку і професійного зростання, освіти впродовж життя	Лекція з елементами дискусії, пошуковий метод, тренувальні вправи, розв’язання професійних завдань, самопрезентація	Індивідуальне і групове опитування, оцінювання результатів групової роботи

<p>ПРН13 – критично оцінювати існуючі системи освіти і програми виховання, досвід професійних практик, представлених в історико-педагогічному дискурсі</p>	<p>Лекція з елементами педагогічної майстерні, методи самовиховання і самоосвіти – самопереконавання, самонавіювання, самонаказ, самооцінка</p>	<p>Самооцінка і взаємооцінка, індивідуальний рейтинг здобувача, портфоліо здобувача</p>
<p>ПРН14 – здійснювати оригінальне історико-педагогічне/експериментальне/компаративістське дослідження, оперувати різними методами й засобами дослідницької діяльності, прийомами збирання, систематизації та обробки інформації, інтерпретації отриманих результатів</p>	<p>Лекція з елементами дискусії, пошуковий метод, тренувальні вправи, розв'язання професійних завдань, самопрезентація</p>	<p>Індивідуальне і групове опитування, оцінювання результатів групової роботи</p>
<p>ПРН15 – застосовувати перевірені часом наукові положення представників світової та української педагогічної думки у власних дослідженнях і професійній діяльності, сприяти їх популяризації в суспільстві</p>	<p>Лекція з елементами бесіди, пояснення, дискусія, ілюстрація, самостійна робота</p>	<p>Поточне і підсумкове оцінювання, моніторинг результативності освітнього процесу</p>

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. *Теорія виховання*

Тема 1. 1. *Понятійно-категоріальний апарат процесу виховання*

Сучасна парадигма виховання молоді. Закон України «Про вищу освіту» (2014р.) про виховання та створення умов для самореалізації молоді. Виховання в загальній системі освіти України. Загальна характеристика процесу виховання, його закономірності. Понятійно-категоріальний апарат виховного процесу: об'єкт, предмет, мета, завдання, методологія і методи дослідження. Суб'єкти виховного процесу.

Вимоги роботодавців стосовно підготовки науковців і викладачів до культури спілкування і партнерських відносин. Особистість науковця і викладача як наставника молоді, його лідерські якості.

Принципи виховання (принципи гуманізації виховання, врахування вікових та індивідуальних особливостей суб'єктів освітньої діяльності, виховання в діяльності та спілкуванні, національного виховання, стимулювання суб'єкта до самовиховання, цілісного підходу до виховання) та їх характеристика. Етапи процесу виховання.

Тема 1. 2. *Зміст виховання*

Моральне виховання: мета, завдання, методи і форми, шляхи реалізації морального виховання. Сформована моральна культура особистості як мета і результат морального виховання. Кодекс цінностей О. Вишневського.

Духовно-інтелектуальне виховання: мета, завдання, методи і форми, шляхи реалізації духовно-інтелектуального виховання. Розумна людина та інтелект нації як мета і результат духовно-інтелектуального виховання.

Громадянське виховання: мета, завдання, методи і форми, шляхи реалізації громадянського виховання. Сформована громадянська позиція особистості як мета і результат громадянського виховання.

Естетичне виховання мета, завдання, методи і форми, шляхи реалізації естетичного виховання. Сформований естетичний смак особистості як мета і результат естетичного виховання.

Фізичне виховання мета, завдання, методи і форми, шляхи реалізації фізичного виховання. Сформована фізична культура особистості як мета і результат фізичного виховання.

Трудове виховання мета, завдання, методи і форми, шляхи реалізації трудового виховання. Сформована культура праці особистості як мета і результат трудового виховання.

Тема 1.3. *Гендерне виховання*

Особливості гендерної політики та гендерного виховання молоді. Мета і завдання гендерного виховання. Суттєві положення гендерного підходу:

забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у всіх сферах життєдіяльності, рівноцінне ставлення до чоловіків і жінок, подолання стереотипів, що заважають професійній самореалізації як чоловіків, так і жінок. Побудова міжособистісних взаємин у педагогічному колективі на засадах гендерного підходу.

Гендерні студії, їх роль у формуванні гендерної компетентності молоді. Гендерні стереотипи особистості, негативний вплив на розв'язання професійних завдань. Гендерні стереотипи викладача, потенційні можливості їх усунення.

Тема 1.4. Міжкультурне виховання

Поширення тенденції міжкультурного спілкування молоді завдяки мобільному переміщенню до інших країн. Сприйняття іншої культури, ознайомлення з національними звичаями і традиціями різних народів. Толерантне ставлення до людини іншої національності та усталених традицій, мирне співіснування в педагогічному колективі, налагоджування співробітництва і партнерських стосунків. Діалог як засіб взаєморозуміння між народами.

Мета і завдання міжкультурного виховання. Особливості виховної роботи з іноземними здобувачами вищої освіти. Знання сімейних традицій і цінностей іноземних здобувачів вищої освіти, їх належності до віри, менталітету, звичаїв іншої країни.

Міжкультурні зв'язки в освітньому середовищі. Створення іншомовного освітнього середовища, його виховна роль у побудові міжкультурних взаємин між учасниками освітнього процесу. Сформовані міжкультурні стосунки між учасниками освітнього процесу на засадах співробітництва і партнерських стосунків є метою і результатом міжкультурного виховання.

Формування готовності професорсько-викладацького складу закладів вищої освіти до навчання і виховання іноземців та осіб без громадянства.

Змістовий модуль 2. *Методика виховання*

Тема 2.5. Планування та організація процесу виховання

Планування виховної роботи в освітніх закладах. Складання плану роботи класних керівників, кураторів, наставників. Виховний процес у освітніх закладах, його особливості. Забезпечення продуктивності методики виховної роботи. Методика організації педагогічної взаємодії. Педагогічна взаємодія. Методи педагогічної взаємодії. Педагогічна підтримка – основа виховної позиції педагога. Основи успішності педагогічної підтримки. Створення виховних ситуацій.

Критерії оцінювання ефективності виховного процесу. Діагностика рівнів вихованості особистості, критерії і показники рівнів вихованості особистості.

Тема 2. 6. *Методи, форми, засоби виховання*

Методи виховання. Різні підходи до класифікації методів. Характеристика методів формування свідомості (понять, суджень, оцінок, переконань). Методи організації діяльності та формування досвіду громадської поведінки (привчання, вправи, доручення, виховні ситуації); методи стимулювання і корекції поведінки (заохочення, покарання); методи самовиховання (самопостереження, самоаналіз, самоконтроль). Оптимальний вибір методів. Новаторський досвід використання методів виховання

Нетрадиційні форми виховання (конкурс проектів, ділові ігри, наукові конференції, конкурс винахідників і фантазерів тощо). Популярні форми виховання (конкурс знавців «Що? Де? Коли?», вікторина, аукціон знань, диспут, «круглий стіл», бесіда, телеміст, літературно-музична композиція тощо). Виховання і засоби ІКТ. Позитивні і негативні впливи засобів ІКТ на виховання молоді.

Система позанавчальної виховної роботи, її значення для повноцінної самореалізації особистості. Роль громадських організацій у вихованні молоді.

Тема 2. 7. *Методика формування міжособистісних взаємин у педагогічному колективі*

Поняття «міжособистісні взаємини в педагогічному колективі» у психолого-педагогічній літературі. Мета, завдання, принципи формування міжособистісних взаємин у педагогічному колективі. Зміст і етапи формування міжособистісних взаємин у педагогічному колективі. Вимоги до формування міжособистісних взаємин у педагогічному колективі з позиції Нової української школи.

Статус учителя у суспільстві, педагогічному колективі. Лідерські якості учасників освітнього процесу, їх роль у формуванні академічної мобільності особистості.

Тема 2. 8. *Педагогічні засоби активізації потреб самореалізації учасників освітнього процесу*

Проблема самореалізації особистості в психолого-педагогічній літературі. Потреби самореалізації особистості за А. Маслоу. К. Роджерс про роль мотивації у становленні особистості. Виявлення потреб самореалізації учасників освітнього процесу. Обґрунтування доцільності активізації потреб самореалізації учасників освітнього процесу.

Педагогічні засоби як прийоми, методи, форми активізації і стимулювання учасників освітнього процесу до самореалізації. Методика створення ситуації успіху. Організація акмеологічних тренінгів у освітньому процесі.

РОЗПОДІЛ ГОДИН/ТЕМ ЗА ВИДАМИ ЗАНЯТЬ

Назви модулів і тем	Кількість годин											
	Денна і вечірня форми						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	ла б	ін д	с.р		л	с	ла б	ін д	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Теорія виховання												
Тема 1. Понятійно-категоріальний апарат процесу виховання	14	2	4			10	12	2				10
Тема 2. Зміст виховання	16	2	4			10	19	2	2			15
Тема 3. Гендерне виховання	14	2	4			10	11		1			10
Тема 4. Міжкультурне виховання	16	2	4			10	11		1			10
Разом за модулем 1	60	8	16			40	53	4	4			45
Модуль 2. Методика виховання												
Тема 5. Планування та організація процесу виховання	14	2	2			10	12	2				10
Тема 6. Методи, форми, засоби виховання	16	2	4			10	24	2	2			20
Тема 7. Методика формування міжособистісних взаємин у педагогічному колективі	16	2	4			10	12		2			10
Тема 8. Педагогічні засоби активізації потреб самореалізації учасників освітнього процесу	14	2	2			10	19		2			17
Разом за модулем 2	60	8	12			40	67	4	6			57
Усього годин	120	16	24		-	80	120	8	10			102

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

Назва теми	К-ть год ден. і веч. форми	К-ть год. заоч. форма	Вид лекції	Методи викладання
Понятійно-категоріальний апарат процесу виховання	2	2	Лекція з елементами бесіди	Пояснення, бесіда
Зміст виховання	2	2	Лекція з елементами візуалізації	Розповідь, ілюстрація
Гендерне виховання	2		Лекція з елементами проблемного викладу	Дискусія
Міжкультурне виховання	2		Лекція-круглий стіл	Метод кейс-стаді
Планування та організація процесу виховання	2	2	Лекція з використанням елементів спостереження	Метод проектування Спостереження
Методи, форми, засоби виховання	2	2	Лекція - презентація	Тренувальні вправи і ситуації
Методика формування міжособистісних взаємин у педагогічному колективі	2		Лекція-майстерня	Тренувальні вправи і ситуації
Педагогічні засоби активізації потреб самореалізації учасників освітнього процесу	2		Лекція з елементами тренінгу	Тренувальні вправи і ситуації
Разом:	16	8		

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ/ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Назва теми	Кількість годин	
	Ден., вечір. форми	Заочна форма
Загальна характеристика процесу виховання, його закономірності і принципи.	2	-
Характеристика видів виховання: духовно-інтелектуальне, моральне, естетичне, фізичне, громадянське.	4	2
Гендерні стереотипи в освіті. Статус жінки-працівника в цивілізованому суспільстві.	2	1
Міжкультурне освітнє середовище.	4	1
Управління процесом виховання на засадах співробітництва і партнерських стосунків.	2	-
Інтерактивні методи, форми, засоби виховання.	4	2
Виховний потенціал командної роботи.	4	2
Критерії оцінювання ефективності процесу самовиховання особистості. Прийоми самовиховання.	2	2
Разом:	24	10

7. КОНТРОЛЬ І ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Для оцінки знань і вмінь здобувача використовується види контролю: **попередній, поточний (тематичний), модульний та підсумковий (семестровий контроль, підсумкова атестація).**

Форми контролю:

Перевірка та оцінювання якості підготовки здобувачів до семінарських занять, самостійної роботи, результатів модульного контролю, результатів заліку.

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Закон України «Про вищу освіту» (2014 р.) про створення умов для виховання молоді. Виховання як педагогічна категорія.
2. Науково-понятійний апарат теорії і методики виховання. Принципи виховання.
3. Зміст виховання.
4. Моральне виховання.
5. Особливості гендерної політики в освіті.
6. Гендерні стереотипи, шляхи їх усунення в педагогічному колективі .
7. Міжкультурне виховання.
8. Іншомовне освітнє середовище, його роль у міжкультурному вихованні.
9. Планування виховної роботи в освітніх закладах. Активні методи виховання.
10. Критерії оцінювання ефективності виховного процесу. Етапи організації колективної творчої справи.
11. Методи виховання. Популярні виховні заходи.
12. Роль громадських організацій у вихованні молоді.
13. Методика колективного творчого виховання.
14. Роль лідера у колективній творчій роботі
15. Самовиховання як педагогічна проблема.
16. Стимулювання особистості до самовиховання.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Скласти проект концепції морального виховання в освітньому середовищі.
2. Скласти проект концепції фізичного виховання в освітньому середовищі.
3. Розробити рекомендації молоді щодо реалізації ідеї самовиховання особистості.
4. Розробити пропозиції щодо гендерного виховання молоді.
5. Представити авторську ідею міжкультурного виховання молоді.
6. Розробити інноваційну методику виховання сучасної молоді.
7. Розробити правила командної роботи в освіті.
8. Скласти перспективний план виховного процесу в освітньому закладі.

Висновок про рівень підготовки здобувачів може бути зроблений на підставі перевірки теоретичних знань про основні поняття і терміни, що вивчаються у даному курсі, а саме: загальних уявлень про закономірності, принципи виховного процесу, що передбачає визначення цілей і змісту середньої і вищої освіти, педагогічних методів, форм, засобів залучення здобувачів вищої освіти до оволодіння суспільно-гуманітарним досвідом розвитку людства, його соціальних та виховних функцій, а також опанування ними в галузі освіти новими знаннями і вміннями про сучасну педагогічну діяльність.

Критерії оцінки знань

Оцінка за національною шкалою	Критерії навчальних досягнень	Сума балів за всі види навчальної діяльності
ВІДМІННО	Здобувач показав глибокі, системні знання з курсу теорії і методики виховання та вміння їх використовувати з відповідними обґрунтуваннями. Виявляє творчий рівень засвоєних знань та вмінь з теорії і методики виховання, уміє самостійно вивчати педагогічну літературу. Вірно та логічно відповідає на поставлені запитання. Має публікації з питань виховання молоді.	90-100
ДОБРЕ	Здобувач володіє більшою половиною навчального матеріалу, виявляє розуміння основоположних ідей теорії і методики виховання. Навчився прикладному застосуванню цих ідей, правильно відтворює фактичний, теоретичний, навчальний матеріал на реконструктивному рівні, однак недостовірно переконливо відповідає.	74-89
ЗАДОВІЛЬНО	Здобувач недостатньо розуміє навчальний матеріал з курсу. На репродуктивному рівні використовує знання та уміння, тому виникають утруднення в процесі розв'язання педагогічних ситуацій. Здобувач звертається за консультацією до викладача.	60-63
НЕЗАДОВІЛЬНО – з можливістю повторного складання	Здобувач не володіє достатнім обсягом навчального матеріалу з теорії і методики виховання.	35-59
НЕЗАДОВІЛЬНО - з обов'язковим повторним вивченням дисципліни необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс	У здобувача відсутні системні і достатні знання та вміння з курсу теорії і методики виховання, наявні прогалини при вивченні курсу, що свідчить про серйозні проблеми у вивченні дисципліни.	0-34

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ

При оцінці знань здобувачів ураховується:

- застосування системного підходу: вміння бачити місце питання, що розглядається, як в структурі теми, так і в структурі курсу в цілому;
- правильність та повнота розкриття питання, вміння чітко, логічно, систематизовано викласти матеріал;
- рівень осмислення навчального матеріалу, повнота розкриття змісту понять, характеру закономірних зв'язків та залежностей між явищами, які вони відображають, точність застосування наукових термінів;
- рівень виявлення аналітичних вмінь, вмінь обґрунтувати основні положення викладеного матеріалу, демонструючи навички наукового узагальнення проблеми та вміння зробити достатньо мотивовані висновки;
- вільне володіння матеріалом – маєтсья на увазі як вміння зробити його повний або концентрований виклад так і вміння використовувати матеріал у новій навчальній ситуації, знання основних концепцій проблеми, яка розглядається, вміння мотивовано викласти власну точку зору;
- вміння бачити прикладний аспект (практичне застосування) знань, що висвітлюються;
- використання додаткової літератури;
- культура мовлення.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ЗА СИСТЕМОЮ ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок.
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень балів знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного

8. САМОСТІЙНА РОБОТА.

№ п/п	Опис завдання	Час для виконання (год.)	Критерії оцінювання
1.	<p>1. Розкрити фактори впливу на вихованість особистості. Написати есе на тему: «Причини невихованості молоді людини», в якому проаналізувати фактори, що негативно впливають на вихованість нації, навести приклади виховання молоді в інших країнах, висловити власні побажання щодо поліпшення процесу виховання.</p> <p>2. Скласти план проведення педагогічного експерименту з теорії і методики виховання.</p> <p>3. Розробити питання анкети з метою виявлення рівня сформованості вихованості здобувачів (5-7 питань).</p>	10/10	<p>Здобувач чітко виокреслює ознаки вихованості, називає негативні фактори впливу. Правильно відбиті ланки плану. Питання анкети відбивають ознаки вихованості</p>
2.	<p>1. Скласти структурно-логічну схему, що відбиває зв'язки між метою і завданням виховання, змістовими складовими виховання (моральне, духовно-інтелектуальне, громадянське, естетичне, фізичне, трудове та ін.). Пояснити природу цих зв'язків, запропонувати розширити схему в межах своїх знань з теорії виховання.</p> <p>2. Для здобувачів заочної форми до схеми додати педагогічні ситуації, в яких розкриваються змістові складові виховання.</p>	10/15	<p>Показані зв'язки в достатній кількості, котрі відбивають логіку процесу виховання. Педагогічні ситуації наведені з педагогічної практики і відповідають поставленому завданню.</p>
3.	<p>1. Проаналізувати суттєві положення гендерної політики в Україні та за кордоном.</p> <p>2. Назвати приклади гендерних стереотипів у педагогічній діяльності.</p> <p>3. Написати тему виступу на міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні стратегії гендерної освіти в умовах євроінтеграції»</p>	10/10	<p>Розуміння змісту гендерного виховання на відміну від статевого виховання, вміння виявити гендерні стереотипи та упереджувати їх.</p>
4.	<p>1. Ознайомитися з культурою іншої країни (на вибір), особливостями виховання молоді.</p> <p>2. Навести 2-3 приклади спілкування і взаємодії між ровесниками, в сім'ї, в професійній діяльності.</p> <p>3. Навести модель міжнаціональної сім'ї (додаткове завдання для заочників).</p>	10/10	<p>Усвідомлення сутності міжкультурного виховання в суспільстві, родині, педагогічному колективі.</p>
5.	<p>1. Скласти план організації процесу виховання в освітньому закладі (на вибір), реалізуючи сучасні</p>	10/10	<p>План складено з дотриманням</p>

	<p>підходи до виховання учасників освітнього підходу.</p> <p>2.Запропонувати зміни в освітньому процесі, розкрити перспективи виховання молоді.</p>		<p>вимог, реалізовані сучасні підходи, зокрема особистісно-діяльнісний підхід.</p>
6.	<p>1.Підібрати методи, форми, засоби виховання, що впливають на формування відповідальності, дисциплінованості, сили волі, рішучості, толерантності тощо (якість особистості обирати самостійно або пропонувати свою).</p> <p>2.Довести їх силу дії на вихованців. Запропонувати власно розроблені методи, форми, засоби виховання (за вибором – в освітньому процесі, в сім'ї, в педагогічному колективі, під час самовиховання).</p> <p>3. Для здобувачів заочної форми – розробити інтерактивні методи і форми виховання, розкрити практичну значущість превентивних заходів виховання.</p>	10/20	<p>Демонстрація знань і вмінь з теорії і методики виховання у процесі розроблення методів і форм активного впливу на особистість вихованців.</p>
7.	<p>1.Розробити сценарій колективної творчої справи (це може бути освітній проект, командна робота тощо).</p> <p>2.Розкрити виховний потенціал командної роботи, роль лідера в створенні умов для самореалізації учасників колективної дії.</p> <p>3. Для здобувачів заочної форми – розкрити вимоги до формування міжособистісних взаємин у педагогічному колективі з позиції Нової української школи.</p>	10/20	<p>Сформовані вміння працювати в команді, виявляти лідерські якості, аналізувати нові вимоги, що висуваються до формування міжособистісних взаємин у педагогічному колективі з позиції Нової української школи</p>
8.	<p>1.Скласти план самовиховання, режим дня, запропонувати заходи, що поліпшують самоуправління і самоконтроль особистості.</p> <p>2.Розробити сценарій аутотренінгу.</p>	10/17	<p>Позитивне ставлення до виявлення власних потреб і саморозвитку. Розвинені вміння проектувати.</p>
	<i>Разом</i>		<i>Максимальна кількість балів – 80/102</i>

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

9.1. БАЗОВА

1. Башкір О.І. Теорія виховання : навч.-метод. посіб. Харків : ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, 2016. 90 с.
2. Мельничук С.Г. Педагогіка: (теор. виховання) : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Слово, 2012.
3. Омеляненко В.Л. Теорія і методика виховання: навч. посіб. Київ: Знання, 2008.
4. Педагогіка: баз. підруч. для студ. вищ. навч. закладів III-IV рівнів акредитації / за ред. І.Ф. Прокопенка. Харків : Фоліо, 2015. с. 230-299.
5. Рибалко Л. С. Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни "Теорія і методика виховання" для здобувачів освітньо-наукового ступеня "Доктор філософії" / Л. С. Рибалко ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. [2-е оновл. перевид.]. Х. : ХНПУ, 2020. 23 с.

9.2. ДОПОМІЖНА

1. Духовно-інтелектуальне виховання і навчання молоді в ХХІ столітті : міжнародна колективна монографія / за заг. ред. проф. В. П. Бабича, проф. Л. С. Рибалко. Харків: Вид. Стилъ Издат, 2019. 464 с.
2. Рибалко Л. С., Гепенко Л. О. Міжкультурне виховання як складова професійної підготовки майбутніх лікарів у закладах вищої медичної освіти. *Наукові записки кафедри педагогіки* : зб. наук. праць / Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. 2018. Вип. 44. С. 215-244.
3. Рибалко Л. С., Черновол-Ткаченко Р. І., Кіриченко С. В. Професійна самореалізація вчителів старшої школи в освітній проектній діяльності в контексті Нової української школи : колективна монографія. Харків : Вид. група «Основа», 2018. 144 с.
4. Рибалко Л. С., Черновол-Ткаченко Р. І., Горбачова І. І. Формування професійної мобільності: акмеологічний підхід, загальна середня освіта : колективна монографія. Харків : Вид. група «Основа», 2019. 96 с.
5. Рибалко Л. С., Черновол-Ткаченко Р. І., Твердохліб Г. В. Професійна самореалізація педагогів: іншомовне освітнє середовище, технологія самореалізації вчителів іноземної мови : колективна монографія. Харків : Вид. група «Основа», 2019. 112 с.
6. Рибалко Л. С., Чжоу Мінъ. Оцінювання якості освітніх продуктів у процесі викладання теорії і методики виховання особистості. *Імідж сучасного педагога*. 2020. № 2 (191). <http://isp.poippo.pl.ua/article/view/199375>
7. Чжоу Мінъ. Естетичний смак як складова естетичного виховання майбутніх вітчизняних і китайських учителів музичного мистецтва. *Інноваційна педагогіка*. 2019. Вип. 9, т. 1. С. 163-167.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Закон «Про інформацію». [Електронний ресурс] . Електрон. дані. Режим доступу:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> Назва з екрану.
2. Закон України «Про освіту» (2017).
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Сайт Міністерства освіти і науки України. [Електронний ресурс]. Електрон. дані. Режим доступу:<https://mon.gov.ua/ua>
4. Національне агенство із якості вищої освіти (НАЗЯВО). [Електронний ресурс]. Режим доступу:<https://mon.gov.ua/ua/tag/nazyavo>
5. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. МОН України. <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/07/konczepczyia.pdf>
6. Сайт Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди. [Електронний ресурс]. Електрон. дані. Режим доступу:<http://hnpu.edu.ua/>
7. Електронний архів Харківського національного університету ім. Г.С. Сковороди (KhNPU DSpace Media Repositori). Електрон. дані. Режим доступу:
<http://dspace.hnpu.edu.ua/browse?type=author&order=ASC&rpp=20&offset=100>
8. Освіта України. [Електронний ресурс]. Електрон. дані. Режим доступу:<http://fij.com.ua/>
9. Вчимося з Google. [Електронний ресурс] . Електрон. дані. Режим доступу:<http://edublogru.blogspot.com/2012/11/google-google.html>
10. Програма Європейського Союзу та Ради Європи «Зміцнення інформаційного суспільства в Україні»: [Електронний ресурс]. Електрон. дані. Режим доступу:<http://www.coe.int/uk/web/kyiv/41>
11. Сайт Управління боротьби з кіберзлочинністю Міністерства внутрішніх справ України: [Електронний ресурс]. Електрон. дані. Режим доступу:<http://www.cybercrime.gov.ua/>
12. Сайт міжнародного дня безпечного Інтернету: [Електронний ресурс]. Електрон. дані. Режим доступу:<http://www.saferinternetday.org>
13. Україномовна версія Посібника з прав людини для Інтернет-користувачів: [Електронний ресурс]. Електрон. дані. Режим доступу:
<http://www.inau.org.ua/166.3115.0.0.1.0.phtml>
14. YouTube [Електронний ресурс]: [сервіс, що надає послуги хостингу відеоматеріалів] : Web-сайт / YouTube, LLC. Електрон. дані і прогр. [Сан-Бруно (Каліфорнія, США)], 2010. Режим доступу: <http://www.youtube.com>. Назва з екрану.
15. Электронное обучение в облаке [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://hrm.ru/ehlektronnoe-obrazovanie-v-oblake>.
16. Киричок Т. Тенденції розвитку електронних енциклопедичних видань [Електронний ресурс]. Електрон. дані. Режим доступу:
http://druk.kpi.ua/files/publications/Kyrychok_T_0.pdf. Назва з екрану.

10. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ/МОДУЛЯ

1. ПЛАТФОРМА MOODL
2. ПЛАТФОРМА MEET
3. ПЛАТФОРМА ZOOM